

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

มีผู้สนใจใฝ่ทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเยาวชนไม่มากนัก และที่มักกล่าวถึงกิจกรรม
อนุภาครวมมีน้อยมาก ดังที่ผู้วิจัยได้นำมาลงไว้ในที่นี้ อีกประการหนึ่งมีผู้ที่ผู้วิจัยทำการวิจัย
นี้เกี่ยวกับการประชุมอบรมครู ซึ่งมีผู้ทำการวิจัยไว้น้อยมากเช่นกัน

อมรรัตน์ ชูวรรณ^๑ ได้ประเมินผลการประชุมอบรมครูประจำการของกระทรวง
ศึกษาธิการในระยะ ๕ ปี คือ ปี ๒๕๐๓-๒๕๐๗ เป็นการสำรวจเฉพาะการอบรมในส่วนกลาง
แต่ผู้เข้ารับการอบรมส่วนมากมาจากส่วนภูมิภาค วิชาที่เปิดอบรมมากที่สุดคือ การวิเคห์หลักสูตร
รองลงมาคือ วิชาสถิติกับเทียบ ส่วนวิชาที่อบรมน้อยที่สุดคือ ศิลปศึกษา ภาษาอังกฤษ วิธีสอน
วิชาต่าง ๆ พลศึกษา ชมรม และดนตรี (ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงการอบรมวิชาลูกเสือ ส่วนการ
ประชุมอบรมวิชาอนุภาครวม เริ่มขึ้นในปี ๒๕๐๕)

สรสวรรค์ ธนภัญญา^๒ ได้สำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอน
ต้นในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือ ได้เสนอแนะว่า ครูและ
นักเรียนสนใจและเห็นว่าการกิจกรรมลูกเสือมีประโยชน์ เปิดคนให้เป็นพลเมืองดี ครูมีความเห็น
ว่าต้องการมีวิทยากรงานด้านนี้อีก นักเรียนขอวิธีการอบรมที่เข้าใจ และต้องการให้มีการพบ
ปะสังสรรค์ระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น

^๑อมรรัตน์ ชูวรรณ, "การประเมินผลการอบรมครูประจำการของกระทรวงศึกษาธิการ
ในระยะ ๕ ปี" บทคัดย่อวิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๕.

^๒สรสวรรค์ ธนภัญญา, การสำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือ, วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๕.

จุมมา สิริเสาวลักษณ์ ได้สำรวจทัศนคติของนักเรียนหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อกิจกรรมอนุภาษาค ในจังหวัดนครสวรรค์ สรุปผลดังนี้

๑. นักเรียนส่วนใหญ่สนใจในกิจกรรมอนุภาษาค เห็นว่ามีประโยชน์ ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น
 ๒. นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจวัตถุประสงค์อนุภาษาคดี แต่ไม่เข้าใจเรื่องคุณสมบัติของสมาชิกว่า ผู้ชายก็เป็นสมาชิกอนุภาษาคได้ และเข้าใจว่าเป็นวิชาในหลักสูตรสามัญ
 ๓. นักเรียนชอบการฝึกที่ครูให้อยู่แล้ว และเห็นว่าควรมีคะแนนรวมในการสอบไล่ปลายปี
 ๔. นักเรียนเห็นว่าวิชาการของหลักสูตรอนุภาษาค น่าไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันได้
- จุมมา สิริเสาวลักษณ์ ได้เสนอแนะว่า
๑. ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเรื่อง "กิจกรรมในหลักสูตร" และ "กิจกรรมเสริมหลักสูตร" และควรอธิบายว่าทำไมจึงมีแก่นักเรียนหญิงสมัครเป็นอนุภาษาค
 ๒. ควรให้มีคะแนนวิชาอนุภาษาครวมในการสอบปลายปี จัดให้สมาชิกอนุภาษาคได้พบปะกันมากขึ้น และหาไปรษณีย์ประโยชน์ จะได้ทราบสิ่งในอุดมการณ์ยิ่งขึ้น
 ๓. จัดสัมมนาครูเพื่อปรับปรุงกิจกรรมอนุภาษาค

ฯลฯ

ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงการประจูนอบรมครู ซึ่งกองอนุภาษาค กรมพลศึกษา เริ่มดำเนินการในปี ๒๕๐๕ ส่วนสมาชิกอนุภาษาคชายเริ่มกลับปีขึ้นบ้างแล้วในบางโรงเรียน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

“จุมมา สิริเสาวลักษณ์, ทัศนคติของนักเรียนหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อกิจกรรมอนุภาษาคในจังหวัดนครสวรรค์, วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๕.

สมาคมการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Society for the Study of Education) ได้รายงานการค้นคว้าว่า การอบรมประจำการมีความมุ่งหมายเพื่อให้ครูปรับปรุงคนให้ดีขึ้น เป็นการศึกษอบรมระหว่างที่ประจำทำงานอยู่ เพื่อให้มีความรู้และมีการทำงานดีขึ้น เหตุที่ถองมีการอบรมก็เพราะสิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลง หลักสูตรก็เปลี่ยนแปลง การเรียนการสอนของครูและนักเรียนก็ต้องเปลี่ยนไปด้วย วัตถุประสงค์ของการอบรมประจำการคือ

- ๑. เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงตน จริงอยู่ครูอาจอ่านหนังสือหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่การเข้าอบรมจะช่วยให้ครูได้ความรู้ใหม่ ๆ ได้ประสบการณ์ และมีความศึกริเริ่มสร้างสรรค์
- ๒. เพื่อให้ครูที่เข้ามาใหม่ในโรงเรียน ใหม่ในวิชาหนึ่ง ๆ ได้เรียนรู้และแก้ปัญหาในสิ่งที่ถาบันการศึกษาก่อน ๆ ไม่ได้จนได้
- ๓. เพื่อช่วยครูที่มีการเรียนชั้นต้นนานับและไม่มีโอกาสศึกษาค้อ ได้มีความรู้เพิ่มขึ้น การวัดผลการอบรมครั้งนี้ อาจกระทำไ้ทั้งอย่างไม่เป็นแบบแผน (informal) และอย่างเป็นแบบแผน (formal) ความหลักวิธีการวัดผลทั่ว ๆ ไปคือ

- ๑. การสอบถามด้วยปากเปล่า (Oral evaluation)
 - ๒. การได้เขียนตอนเมื่อจบการอบรม (Post-meeting, reaction sheets)
 - ๓. การสังเกต (Observations)
 - ๔. การออกแบบสอบถาม (Questionnaire)
 - ๕. การสัมภาษณ์ (Interview)
- การอบรมต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลง ๔ ด้าน คือ
- ๑. ความรู้และทักษะ
 - ๒. หัตถ์และค่านิยม

^๕ National Society for the Study of Education, In-Service Education, The fifty-sixth Year Book, The University of Chicago Press, Chicago, 1957, P. I-2, 311-362.

- ๓. ความสัมพันธ์ของบุคคลกับกับกลุ่ม
- ๔. ความนึกคิดส่วนใหญ่ แรงผลักดัน ความต้องการ

การประเมินผล ใหญ่ที่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังกล่าวว่าเป็นไปในทางดีตามที่ต้องการหรือไม่

จอห์น คลิฟตัน มอฟฟิต (John Clifton Moffit) กล่าวถึงการศึกษาอบรมของครูว่า การศึกษารองครูมีผลช่วยให้ครูมีคุณภาพดีขึ้น ช่วยให้เด็กเรียนได้รับผลที่ดีกว่า ในชั้นเรียนปีที่ ๒๐ นี้ สังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บังคับให้การศึกษาชั้นคำขยายออกไปเสียด้านประถมศึกษา ทำให้หลักสูตรวิชาครูต้องขยายออกตามไปด้วย ครูนอกจากต้องมีความรู้มากขึ้นแล้ว ครูต้องเข้าใจนักเรียนมากขึ้นด้วย และครูที่สังคมได้เปลี่ยนแปลงทั้งภายในชาติและระหว่างชาติ ครูต้องปรับตัวให้ทัน ครูต้องพยายามที่จะสอนนักเรียนให้ได้ผลดีควบคู่ไปกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงด้วย

การศึกษาได้ก้าวไปอย่างรวดเร็ว มีการวิจัยค้นคว้ามากขึ้น จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ครูควรจะได้มีการศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพมากขึ้น ทั้งก่อนและหลังจากที่ได้ทำการสอนมาบ้างแล้ว ครูไม่ว่าจะสอนมานานแล้วหรือเพิ่งทำการสอน สอนดีหรือไม่ดี ก็ควรจะได้ฝึกฝนได้มีความรู้เพิ่มขึ้นทั้งนี้ สาหรับครูใหม่แม้จะได้รับการศึกษามากและมีคุณภาพแต่ใหม่ ครูที่ยังใหม่คือโรงเรียนก็ต้องการการฝึกประจำการ ซึ่งสถานศึกษาไม่ว่าจะมากน้อยมาก่อนได้

วิธีการในการอบรมประจำการมีหลายอย่าง วิธีที่เก่าที่สุดคือ การแนะนำหรือนิเทศโดยผ่านงานที่มีหน้าที่นั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของสังคมและสถานการณ์ของเด็ก วิธีการนี้เทศก็ต้องเปลี่ยนไปด้วย วิธีการนี้เทศที่ปรับปรุงแล้วมีการค้นคว้าวิจัยประเมินว่า

^๕ John Clifton Moffit, In-Service Education for Teachers, The Center for Applied Research in Education, Inc., Washington, D.C. 1963. P. 1-63.

การมีเหตุผลองค์การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะมีผู้รู้ในเรื่องต่าง ๆ วิชาการต่าง ๆ อยู่คนเดียว ผู้มีเหตุผลจึงมีหน้าที่เปลี่ยนไปเป็นผู้ประสานงาน และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและความรู้ด้วย เช่น การจัดแนะให้ผู้คลุคต่างมารวบรวมความรู้ร่วมกัน

นอกจากการมีเหตุผลแล้ว การฝึกอบรมประจำการก็ได้แก่ การลงมือเข้าฝึกหัดหรืออบรมในสถานชั้นสูง การประชุมสัมมนา การลงมือปฏิบัติการทำงานร่วมกัน (workshop) ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ การจัดอบรมภาคฤดูร้อนช่วยให้ครูได้ใช้เวลาว่างระหว่างปีการศึกษาภาคฤดูร้อน มาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มีทั้งวิชาต่าง ๆ เปิดสอนมากมาย นอกจากนี้ก็มีสถาบันพิเศษที่จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาการต่าง ๆ ให้แก่ครู เช่น วนาถมการศึกษาด่าง ๆ ซึ่งให้ความรู้แก่ครูโดยทางการตีพิมพ์ในหนังสือและวารสารด้วย

การประเมินผลนั้น เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูว่ามีการเจริญขึ้นหรือไม่ โดยการดูว่าวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั้นได้รับการตอบสนองหรือไม่ เช่น การตั้งคำถามแก่ครูว่า

- ๑. ลักษณะและคุณภาพของโรงเรียนที่ดีที่สุดมีอย่างไรม้าง
- ๒. มีวิชาใดบ้างที่ครูชอบได้แรงเต็มที่และที่อ่อนที่สุด
- ๓. ต้องทำอย่างไรบ้างที่จะให้โรงเรียนที่ครูทำการสอนอยู่นั้นมีคุณภาพดี

โจแอนน์ เดล (Joanne Dale)^๒ กล่าวว่าการประชุมอบรมระหว่างการทำงาน เป็นสิ่งช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ ได้รับความรู้ใหม่ ๆ วิธีการสอนใหม่ ๆ หลักสูตร(program) ที่จัดอาจเป็นอย่างมีแบบแผน (formal) หรืออย่างไม่มีแบบแผน (informal) ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าในการงาน

^๒ Joanne Dale, "In-Service Education and the Improvement of Instruction", Journal of Secondary Education, Vol.39 7:18-20 (November, 1964).

โรเบิร์ต อีเบล (Robert Ebel)^๗ ได้เขียนว่า บรรดาผู้ให้การศึกษแก่ครูได้ตั้งปัญหาว่า การทดสอบชนิดที่จะเหมาะกับการให้การศึกษแก่ครูควรมีลักษณะอย่างไร หลายปีมาแล้ว สมาคมวิทยาลัยวิชาการศึกษา (The Association of Colleges for Teacher Education) ได้ตั้งวุฒุกรรรมการในเรื่องนี้ขึ้น และรายงานการค้นคว้าว่า ข้อทดลองสำหรับวัดครูควรมีลักษณะอย่างน้อย ๘ ประการดังนี้

๑. สามารถคัดเลือกได้ว่า ผู้ใดมีความต้องการเป็นครู ย่อมอาชีพครู และจะได้รับความสำเร็จในอาชีพ
๒. ช่วยชักจูง และแนะนำความรู้ด้านวิชาการ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่ครูผู้ตอบข้อทดสอบ
๓. ช่วยวัดผลสำเร็จของนักศึกษาคูในแต่ละวิชาและประสบการณ์ด้านอื่น ๆ
๔. ช่วยให้รู้ว่า จะสอนอะไร เมื่อใดก่อนที่นักศึกษาคูจะจบการศึกษาออกไป

การประมูมอบรมครูวิชาอนุศาสาคำเนินตามการ เรียนการสอนแผนใหม่ จัดให้มีการอภิปรายกันให้มากที่สุด ให้ครูได้มาร่วมกันคิด แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย และต้องการให้มีการทดสอบที่ดี เช่นเดียวกับปรัชญาและหลักการในการให้การศึกษอบรมแก่ครูความหลักสากลด้วย

ปัจจุบันนี้เยาวชนมีบทบาทสำคัญในสังคมมากขึ้น มีคำกล่าวที่ว่า "เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า" "ความเจริญของประเทศชาติขึ้นอยู่กับเยาวชนในปัจจุบัน สมควรที่เยาวชนจะต้องปรับปรุงตนให้มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้มีความประพฤดีที่สมกับภาระอันมีเกียรติที่จะมาตั้ง" ได้มีการถกเถียงกันแล้วว่าเกี่ยวกับเยาวชนมากมาย เป็นที่ยอมรับกันว่า สันทนการและ

^๗ Robert Ebel, "Measurement Applications in Teacher Education", A Review of Relevant Research, Teacher Education, Vol. 17 1:15-25 (Spring, 1966).

กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นงานสำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและเป็นประโยชน์ได้ กิจกรรมเยาวชนในประเทศไทยได้ก่อกำเนิดและขยายตัวออกไปพอสมควร ทั้งนี้เพราะทางราชการและประชาชนต่างให้ความสนใจและร่วมมือกันที่จะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนเติบโตเป็นคนดี โดยการฝึกให้เยาวชนรู้จักการเป็นผู้นำตนเอง องค์การเยาวชนทั้งหลายต่างมีส่วนช่วยพัฒนาเยาวชนด้วยกันทั้งสิ้น

กิจกรรมอนุภาควาดซึ่งมีวัตถุประสงค์ตามข้อเสนอแนะของสันนิบาตสหประชาชาติที่ว่า เพื่อให้เด็กเยาวชนรู้จักอยู่กับดี ทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม จะเห็นได้ว่าการอนุภาควาดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีอย่างที่เราต้องการ สมควรที่จะได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีการดำเนินงานอนุภาควาด แตกต่างกันตามระบบของการศึกษา ส่วนมากกิจกรรมอนุภาควาดมีในโรงเรียน และในบางประเทศมีกิจกรรมอนุภาควาดนอกโรงเรียนด้วย เช่น

เนเธอร์แลนด์ อนุภาควาดรวมอยู่ในวิชาสามัญ นักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกอนุภาควาดครูและผู้ว่าเยาวชนร่วมกันจัดกิจกรรมขึ้นตามทีเห็นสมควร

อังกฤษ มีสมาชิกทั้งในและนอกโรงเรียน ในโรงเรียนไม่มีเครื่องแบบ แต่นอกโรงเรียนมีเครื่องแบบเพราะทำงานร่วมกับอาสาสมัคร

ชานา สอนวิชาอนุภาควาดในโรงเรียนฝึกหัดครูก่อน เพื่อเผยแพร่ไปยังโรงเรียนต่อไป

^๔กรมการฝึกหัดครู, พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก (ระบอบการ: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๕), หน้า ๓๕๐.

^๕กถงอนุภาควาด กรมพลศึกษา, การประชุมผู้ใดการรักบานแห่งโลก, (ระบอบการ: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๗), หน้า ๖๑-๕๕.

คานาดา สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น การอนุภาษาคเป็นองค์การ เต็มตัวที่เข้าไปร่วมใน
โรงเรียนได้ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ มีสมาชิกทั้งหญิงและชาย

อิตาลี สวิตเซอร์แลนด์ กรีซ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ มีกิจกรรม
อนุภาษาคในโรงเรียน ครูเป็นผู้เฝ้า ทำกิจกรรมร่วมกัน

จุดมกของกอนุภาษาคคือ เป้าไ้ให้มีวามเมตถากมฤดา มีความรู้ความชำนานาญในการ
นำความรู้ไปใช้ได้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ฝึกให้มีความกตสรางสรรค รู้จักทำอะไร เป็นแก่นสาร
รู้จักร่วมมือกับผู้อื่น รู้จักรับผิดชอบในการทำงาน รู้จักประหยัด และเป็นผู้เต็มผลผลิต จะ
เห็นว่าผลผลิตของวิชาอนุภาษาคก็คือ การใ้ขนาดนั้นเอง^{๑๐} อนึ่ง สมวชิกอนุภาษาค
ส่วนมากเป็นนักเรียม ดังนั้น จะมีผู้เฝ้าที่มัทมาทสาส์นไปยังไปทว่าครู

ชาวออสเตรเลียมีความภูมิใจในกิจกรรมอนุภาษาคของเขาเป็นอันมาก และเชื่อ
ในคำกล่าวของชาวอเมริกันผู้หนึ่งที่ว่า "การ ปฏิบัติไ้ผิด ๆ ถูก ๆ ของเด็กหนุ่มสาวนั้น
ย่อมเนื่องมาจากความล้มเหลว และความสำเร็จ ึ่งจะรั้ได้จากผลกระทบของผู้ใหญ่ที่ เขา
เกี่ยวข้องด้วย" ฉะนั้นการกระทำของอนุภาษาคต้องอาศัยครูและนักบริหารการศึกษาร่วมมือ
ด้วยในฐานะผู้นำ

สำหรับประเทศไทย แต่เดิมอนุภาษาคเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรวิชาสามัญ มีคะแนน
รวมสอบไล่ย่อยปี ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใ้วิชาลูกเสือ
และอนุภาษาค เป็นกิจกรรมร่วมหลักสูตร ไม่มีคะแนนรวมในการสอบไล่ แต่ยังคงย้สนับสนุน
กิจกรรมทั้งสองใ้มีในโรงเรียน กองอนุภาษาคได้ลงสร้างศูนย์กิจกรรมอนุภาษาคขึ้นที่อำเภอ
ภาชีเจริญ จังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้มีจิตเรีตธาทั้งหลายใ้บริจาคที่ดิน ทรัพย์สิน สิ่งของ และใ้รับ

^{๑๐} เรื่งเดียวกัน, หน้า ๓๕.

^{๑๑} เรื่งเดียวกัน, หน้า ๕๕.

งบประมาณเพิ่มเติมจากรัฐบาล การก่อสร้างได้แล้วเสร็จเป็นจำนวนมากแล้ว และเปิดใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ ศูนย์กิจกรรมแห่งนี้ใช้เป็นที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับอนุภาษาค และให้บริการใช้สถานที่ในกิจการอื่นเป็นประโยชน์ทั่ว ๆ ไป และจะเป็นที่จัดกิจกรรมของสมาชิกอนุภาษาค นอกโรงเรียนซึ่งจะจัดให้มีขึ้นในเร็ว ๆ นี้ด้วย

ประเทศต่าง ๆ มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการอบรมวิชาอนุภาษาคให้แก่ครูเหมือนกัน เช่น

อังกฤษ^{๑๖} มีการอบรมวิชาครูผู้สอนอนุภาษาค ใช้เวลา ๘ วัน มีการทดสอบและให้เครื่องหมายด้วย

ไอร์แลนด์^{๑๗} มีการอบรมครูอนุภาษาคผู้สอนประจำมี นักการศึกษา ครู นักบวช เข้ารับการอบรม มีบุคคลสำคัญในวงการอนุภาษาคและอื่น ๆ มาเป็นผู้บรรยาย กระทรวงศึกษาธิการในกรุงไอร์แลนด์และออกค่าใช้จ่ายให้

เปรู^{๑๘} สภากาชาดจัดการอบรมครูชั้นสำหรับนักการศึกษา โดยความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ

เลบานอน^{๑๙} สภากาชาดเลบานอนจัดศูนย์อบรมขึ้น สำหรับผู้ทำการปฐมพยาบาลและครูผู้สอนวิชาอนุภาษาค

ชานา^{๒๐} สภากาชาดชานาจัดอบรมผู้นำอนุภาษาคเป็นครั้งแรก ในสัปดาห์แรกของเดือนกันยายน ๒๕๑๓ มีการบรรยายและการอภิปราย

^{๑๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๖.

^{๑๗} League of Red Cross Societies, "News Around the World", Junior Red Cross Newsletter, Vol. 15 No. 4; (October-December, 1961.) P. 22.

_____ Vol. 17 No. 2; (April-June, 1961) P. 13.

^{๑๘} _____ Vol. 19 No. 1; (January-March, 1965) P. 20-21.

^{๑๙} _____ Vol. 10 No. 4; (October-December, 1965) P. 13.

เมอเรอแลนด^{๑๗} แลกภาษาครีโอลมาตุร่อน มีครูเข้าอบรมด้วย ๒๐ คน
 นีการาถัว^{๑๘} มีการประชุมสัมมนาผู้นำอนุภาษาดั้งแรก ระหว่าง ๑๐-๑๕
 พฤษภาคม ๑๙๖๘ ผู้เข้าประชุม ๘๖ คน อภิปรายและอภิปรายต่าง ๆ ร่วมกัน และในปี ๑๙๖๐
 มีการอบรมผู้นำอาสาสมัคร เป็นรุ่นที่ ๒

จากวรรณคดีที่เกี่ยวข้องนี้จะเห็นได้ว่า กิจกรรมอนุภาษาดั้งเป็นกิจกรรมเสริม
 สกิลผู้ศรมมีความสำคัญแก่นักเรียน และการประชุมอบรมครูก็มีความสำคัญและให้ประโยชน์
 การวัดผลการประชุมอบรมจะช่วยให้รู้ผลการทำงาน

^{๑๗} League of Red Cross Societies, "News Around the World",
Junior Red Cross Newsletter, Vol. 19 no. 2; (April-June, 1965) P. 3.

^{๑๘} _____ Vol. 19 no. 3; (July-September, 1965) P. 21.